

> KOMŞULARIMIZ VE KARDEŞLERİMİZ

Ülkeler arasında kültürel, sosyal, siyasi ve ekonomik ilişkiler vardır. Ülkeler birbiriyle olan ilişkilerini belirledikleri **dış politika** esaslarına göre yürütürler. Ülkemiz **Mustafa Kemal Atatürk, önderliğinde belirlediği dış politika ilkeleri şunlardır:**

Devletlerin eşitliği: Uluslararası ilişkilerde devletlerin siyasi olarak eşit olması.

Komşu devletlerle barış içinde yaşama: Bütün devletlerle iyi geçinmek.

Karşılıklılık (mütekabiliyet): Uluslararası ilişkilerde karşılıklı güven ve saygıyı hedef tutmak.

Yurtta barış dünyada barış: Yurtta ve dünyada barış ortamına katkıda bulunmak.

Tam bağımsızlık: Millî sınırlar içinde bağımsız yaşamak.

Ülkemiz dünya barışına katkı sağlamak amacıyla 1. Dünya Savaşı'nın ardından **Milletler Cemiyeti** ve 2. Dünya Savaşı'ndan sonra ise **Birleşmiş Milletler'e** üye olmuştur.

1934 yılında Türkiye, Yunanistan, Yugoslavya ve Romanya ile **Balkan Antantı**, 1937 yılında Türkiye, İran, Irak ve Afganistan ile **Sadabat Paketi**'ni imzalamıştır. Böylece Türkiye hem doğu sınırı hem de batı sınırının güvenliği ve iş birliği için önemli adımlar atmıştır.

Türkler dünyanın birçok yerinde devlet kurmuştur. Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'nin (SSCB) dağılmasıyla birlikte Orta Asya ve Kafkasya'da birçok devlet bağımsızlığını ilan etmiştir. SSCB'nin çatısı altında yaşayan soydaşlarımız da bağımsızlıklarını ilan ederek kendi devletlerini kurmuştur.

Bu devletler, Türk Cumhuriyetleri olarak adlandırılmaktadır. Bunlar: Azerbaycan, Türkmenistan, Özbekistan, Kazakistan, Kırgızistan. Bu devletleri tanıyan ilk devlet **Türkiye Cumhuriyeti** olmuştur.

Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı (TÜRKSOY): TÜRKSOY Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Türkmenistan ve Türkiye'nin üyeliği ile 2 Temmuz 1993 tarihinde kurulmuştur. TÜRKSOY'un amacı Türk kökenli ve Türk dili konuşan Türk devletleri ve halklarının birbirlerini daha iyi anlamalarını sağlamaktır. Resmî dili Türkçe, yönetim merkezi Ankara'dır.

Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı (TİKA): Başta Türk dilinin konuşulduğu ülkeler ve komşu ülkelerle ticari, sosyal ve kültürel iş birliği fırsatlarını araştırmaktadır.

Ülkemiz barışçıl dış politikasını sınır komşuları ile de devam ettirmektedir. Sınır komşumuz olan devletler; Yunanistan, Bulgaristan, Ermenistan, Gürcistan, Azerbaycan'a bağlı Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti, İran, Irak ve Suriye'dir.

Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi, Türkiye ve Kazakistan Cumhuriyetlerinin özerk statüye sahip, ortak devlet üniversitesidir. 31 Ekim 1992 yılında kurulmuştur. Üniversitenin temel görevi, "Orta Asya'nın ilim ve kültür merkezi olan tarihî Türkistan şehrini kalkındırmak" olarak belirlenmiştir. Ahmet Yesevi Üniversitesi **Türkiye ile Kazakistan arasında** kültür köprüsü görevi yapmaktadır.

> TİCARİ İLİŞKİLERİMİZ

Ülkeler de insanlar gibi üretmedikleri ürünleri başka ülkelere alırlar, ihtiyacından fazla üretilen ürünleri ise başka ülkelere satarlar. Bir ürünün ya da hizmetin alınması veya satılması işlemine **ticaret** adı verilir.

• Ülke sınırları içerisinde yapılan ticarete **iç ticaret** denir.

Örnek: Adana'da üretilen portakalın Erzurum'da satılması.

• Ülkeler arasında yapılan ticaret **dış ticaret** olarak adlandırılır.

Örnek: Türkiye'de üretilen kayısının Almanya'ya satılması.

• Bir ürünün veya hizmetin başka bir ülkeden alınmasına **ithalat (dış alım)** denir.

En çok ithalat yaptığımız ilk beş ülke: Rusya, Çin, Almanya, ABD ve İtalya'dır.

İthal ettiğimiz ürünler: Kimyasal ürünler, motorlu kara taşıtları, petrol ürünleri, doğal gaz, elektrikli makine ve cihazlar, optik araçlar, haberleşme teçhizat ve cihazları, tıbbi aletler, kahve, kakao, tropikal ürünler (muz, ananas, mango vb.), yolcu uçağı, otomotiv ürünleri, ilaç tıbbi malzemeler

• Ülkelerin ürettiği ürün ve hizmetleri başka ülkelere satması ise **ihracat** olarak adlandırılır.

En çok ihracat yaptığımız ilk beş ülke: Almanya, İngiltere, ABD, İtalya ve İspanya'dır.

İhraç ettiğimiz ürünler: Halı, pamuk ipliği ve hazır giyim gibi tekstil ürünleri, sebze ve meyveler, fındık, çay, kuru incir, zeytinyağı, hayvancılık ürünleri (yumurta, canlı hayvan, deri, yün vb.) cam, porselen, bor, deri ürünleri, otomotiv ürünleri, yedek parça, beyaz eşya ve çeşitli makineler yer alır.

Ülke ekonomisinin kalkınmasında ihracat önemli bir yere sahiptir. Bu nedenle ihracatın artırılması, ithalatın azaltılması hedeflenir. Türkiye'nin dışarıdan aldığı ürünler, sattıklarından daha fazladır. Bu durum ülke ekonomisini **olumsuz** etkilemektedir. İhracatın ithalattan fazla olması o ülkenin ekonomik **gelişmişliğinin** bir göstergesidir.

> LİDER TÜRKİYE

Türkiye, Atatürk Dönemi'nde “*Yurtta barış dünyada barış!*” ilkesini esas alan barışçı bir politika izlemiştir. Günümüzde de bu politikanın devamı olacak şekilde komşularıyla iyi ilişkiler kuran, dünya barışına önem veren ve birçok yönden gelişmeye açık bir **dış politika** izlenmektedir.

Bir ülke, coğrafi konumundan dolayı elde ettiği ekonomik, siyasi, askeri ve kültürel güçle dış siyasetini oluşturup yönlendirilebilir. Buna bir ülkenin **jeopolitik konumu** denir.

- Ülkemiz **Asya, Avrupa ve Afrika kıtalarının birbirine yaklaştığı** yerde bir köprü görevi görmektedir.
- Ülkemiz bulunduğu konum itibarıyla **petrol ve doğal gaz zengini** Orta Doğu ülkeleri ile Avrupa'daki tüketici pazarları arasında stratejik bir konuma sahiptir.
- Ülkemiz **Çanakkale ve İstanbul Boğazına** sahiptir.
- Tarihi mekan ve doğal güzellikler bakımından zengindir.
- Ülkemiz üç tarafı denizlerle çevrili ılıman bir iklime sahiptir.
- Ülkemiz yer altı ve yer üstü kaynakları bakımından **zengindir**.
- Ülkemiz su kaynakları ve verimli topraklara sahiptir.
- Ülkemiz askeri güç bakımından da dünyanın **sayılı ülkeleri arasında** yer almaktadır.

Türkiye'nin üye olduğu bazı uluslararası kuruluşlar:

- Birleşmiş Milletler (BM)
- Avrupa Konseyi (AK)
- Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü (NATO)
- Ekonomik İş Birliği ve Kalkınma Örgütü
- Avrupa Güvenlik ve İş Birliği Teşkilatı (AGİT)
- Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ)
- Karadeniz Ekonomik İş Birliği Örgütü (KEİ)

Türk Silahlı Kuvvetleri'nin katıldığı uluslararası barışı destekleme harekâtlarından bazıları:

- Kore Savaşı
- BM Irak-Kuveyt Askerî Gözlem Grubu
- Somali'deki BM Harekâtı
- Bosna Hersek BM Koruma Kuvveti

Türkiye'nin üzerinden geçen bazı petrol ve doğal gaz boru hatları:

- Bakü-Tiflis-Ceyhan Petrol Boru Hattı
- Kerkük- Yumurtalık Petrol Boru Hattı
- İran-Türkiye Doğal Gaz Boru Hattı
- Samsun- Ceyhan Petrol Boru Hattı

> KÜLTÜRÜMÜZE SAHİP ÇIKALIM!

Kültür, bir toplumu diğer toplumlardan farklı kılan, geçmişten beri değişerek devam eden, kendine özgü sanatı, inançları, örf ve âdetleri, anlayış ve davranışları ile onun kimliğini oluşturan yaşayış ve düşünüş tarzıdır

Popüler Kültür: Belli bir dönem için geçerli olan, hızlı üretilen ve hızlı tüketilen kültürel öğelerin bütününe **popüler kültür** denir.

Temel mantığı “**kullan at**” olan popüler kültür öğelerine, dönemsel olarak ortaya çıkan, çok satan, tüketildikten sonra da ortadan kaybolan her şey girer. Örnek olarak bir dönem tüm dünyada özellikle gençler arasında sıkça dinlenen bir şarkı tüketilmiş ve ortadan kaybolmuş, onun yerini başka şarkılar almıştır. Bu durum, yiyecek, giyecek, eğlence vb. yaşamımızın içerisindeki **tüm alanlarda geçerlidir**.

Popüler kültürün toplumu etkilemesinde en etkili araç medyadır. Medya aracılığı ile bizlere ulaşan oyunlar, komik videolar, İnternet fenomeni diye adlandırılan kişiler ve süper kahramanlı filmler, popüler kültür öğelerindendir.

Popüler kültürün toplum üzerindeki etkileri **olumlu ve olumsuz** olabilir. Popüler kültür, insanların bir araya gelmelerine, haklarını aramalarına, sosyalleşmelerine kısacası **toplumsal birlik ve beraberliğe** katkı sağlayabilir. Bunun yanı sıra popüler kültür, **fastfood** olarak adlandırılan hazır yiyeceklerin bol miktarda tüketilmesine yol açarak insanları **sağlıksız beslenmeye** yöneltebilir.

Popüler kültürün olumlu ve olumsuz etkileri konusunda **bilinçli olabilirsek** onun olumlu yönlerinden yararlanabilir; olumsuz yönlerinin bize ve kültürümüze zarar vermesine **izin vermemiş** oluruz.

Sonuç olarak popüler kültürün bizi olumsuz yönde etkilemesinin önüne geçmenin yolu iyi bir **medya okuryazarı** olmak ve bizi “biz” yapan kültürel değerlerimize sahip çıkıp onları yaşamaktır. Popüler kültürün sanal ve gelip geçici, **millî kültürümüzün** ise gerçek ve kalıcı olduğu bilincinde bireyler olarak hayata katılmamız gerekmektedir.